



סדר נשים | מסכת סוטה י"א-י"ז | שבת פרשת שמני | י"ח-כ"ד ניסן | תשפ"ג (15-9 אפריל 2023)
Seder Nashim | Masechet Sotah 11-17 | Shabbat Parashat Shemini | 18-24 Nissan (Apr. 9-15)

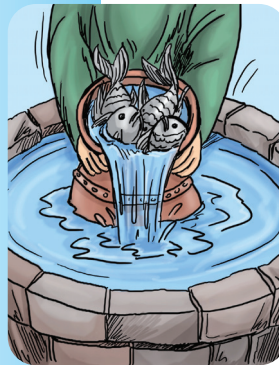


Daf 11: THE WONDEROUS MIRACLE WITH FISH

דף י"א: הנס המופלא עם הדגים

When our ancestors were in Egypt, the Egyptians enslaved them with strenuous, cruel jobs, and abused them severely. Amidst these terrible hardships, God would perform miracles for *Am Yisrael*.

The Talmud relates that the women of that time were righteous and took care of their forlorn husbands who worked exhaustingly in the fields. The righteous women wanted to bring food and drink to their husbands. **When they went to the well to draw water, God miraculously summoned small fish into their bucket—and miracle of miracles, when they lifted the bucket from the well, half was filled with water and half was filled with fish. This way, the women had both water and fish to give to their husbands.**



כשהיו אבותינו במצרים, המצרים שעבדו אותם בעבודות קשות ואכזריות והתעללו בהם קשות. בתוך הצרות הנוראות היה הקב"ה עושה נסים לעם ישראל.

התלמוד מספר כי הנשים באותה תקופה היו צדקניות ודאגו לבעלים המסכנים שעבדו קשה בשדה. הנשים הצדקניות רצו להביא מאכל ושתייה לבעלים שלהן. כשהן היו הזולות לבאר כדי לשאוב מים, הקב"ה זימן להן דגים קטנים בתוך הדלי בנסי נסים, וכשהעלו את הדלי מן הבאר היה חציו מלא במים וחציו בדגים, וכך היה להן גם מים וגם דגים לתת לבעלים שלהן.

Daf 12: PHASES OF THE DECREES IN EGYPT

דף י"ב: שלבי הגזרות במצרים

On this *daf*, the Talmud arranges the incidents and harsh decrees the Egyptians imposed on our ancestors in Egypt according to the order in which they occurred. **At first, the evil Pharaoh commanded midwives, Shifra and Pu'ah, to quietly kill any Jewish baby boys immediately after they were born, without having anyone notice. When the wicked Pharaoh realized that the midwives had not obeyed his words—and that they even provided the babies with food—he appointed soldiers and ordered them to kidnap the Jewish male babies and throw them into the Nile. After some time, the astrologers told Pharaoh of their prophecy that the savior of Israel was about to be born. However, they were unable to foretell whether this savior was from among *B'nei Yisrael* or from the nations of the world. The wicked Pharaoh immediately decreed that "all male babies should be thrown into the Nile" — i.e., all baby boys were to be thrown into the Nile, both Jewish and non-Jewish.**



בדף זה התלמוד מסדר את האירועים והגזרות הקשות שגזרו המצרים על אבותינו במצרים, לפי סדר התרחשותם. בתחילה פרעה הרשע פקד על המילדות, שפרה ופועה, שכשנולד תינוק יהודי – תהרוגנה אותו בשקט, בלי שאיש ישים לב. כשפרעה הרשע נוכח לראות שהמילדות לא צייתו לדבריו, והן אף דאגו לתינוקות לאוכל, הוא מינה קלגסים וציוה עליהם לחטוף את התינוקות היהודים ולהשליך אותם לניאור. אחר תקופה אפרו לו החוזים בנוכבים כי הם רואים שהמושיע של ישראל עתיד להילד אך אינם מצליחים לראות אם הוא מבני ישראל או מאומות העולם. מיד גזר פרעה הרשע "כל הבן הילוד הניאורה תשליכוהו" – את כל התינוקות להשליך לניאור, גם תינוקות יהודים וגם תינוקות נוכרים.

Daf 13: MOSHE WITH YOSEF'S COFFIN

Before Yosef the *tzaddik* (righteous) died, he made *B'nei Yisrael* vow they would bring up and bury his bones in *Eretz Yisrael*. On the day *B'nei Yisrael* were about to leave Egypt, they were all occupied taking silver and gold from the Egyptians. However, *Moshe Rabbeinu* eschewed that endeavor and instead busied himself with the retrieval of Yosef's coffin.

The Talmud relates that Moshe Rabbeinu did not know where Yosef's coffin was buried. Moshe went to Serach, daughter of Asher, who was extremely old and had been alive at the time of her uncle Yosef's passing. She told Moshe that the Egyptians had placed Yosef's body in a metal coffin and immersed it in the Nile as a *segulah* (curative charm) for the Nile to overflow with water. **Moshe Rabbeinu went to the banks of the Nile and declared: "Yosef! Yosef! The time has come for God to redeem Am Yisrael from Egypt. The time has come to fulfill our vow to transfer your bones to Eretz Yisrael."** Yosef's coffin promptly floated to the surface. *Moshe Rabbeinu* took the coffin and carried it through the desert for 40 years.



דף י"ג: מִשֶּׁה וְאֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף

לפני שיוסף הצדיק נפטר הוא השביע את בני ישראל שיעלו את עצמותיו לקבורה בארץ ישראל. ביום שבו בני ישראל עמדו לצאת ממצרים, כולם היו עסוקים בנטילת כסף וזהב מן המצרים, אך משה רבנו ויתר על כך ועסק בארונו של יוסף.

התלמוד התלמוד מספר שמשה רבנו לא ידע היכן קבור ארונו של יוסף. הלך משה אצל סרח בת אשר, שהיתה זקנה ביותר וניה עוד מתקופת יוסף הצדיק שהיה דוד שלה, והיא סיפרה לו שהמצרים הניחו את גופתו של יוסף בתוך ארון מתכת והטביעו אותו ביאור כסגולה לכך שהנילוס יהיה משופע במים. הלך משה רבנו לשפת הנילוס ואמר: "יוסף! יוסף! הגיע הזמן שהקב"ה גואל את עם ישראל ממצרים, הגיע זמננו לקיים את השבועה להעלות את עצמותיך לארץ ישראל". מיד צף ארונו של יוסף ומשה רבנו נטלו והלך עמו במדבר ארבעים שנה.

Daf 14: THE MITZVAH OF BESTOWING LOVING-KINDNESS

It is a Torah-based commandment to render loving-kindness to fellow humans, a value we can learn from God's favorable behavior toward people. For example, God **made clothes** for the first humans, Adam and his wife Eve. God **visited Avraham Avinu when he was ill**. He **comforted Yitzchak Avinu after the death of his father, Avraham**. And, God Himself **buried Moshe**. **Modeling God's behavior, we are also obligated to carry out such compassionate acts, e.g., caring for people who have no clothes, visiting the sick, comforting the bereaved, and burying the deceased.**

דף י"ד: מִצְוַת גְּמִילוּת חֲסָדִים

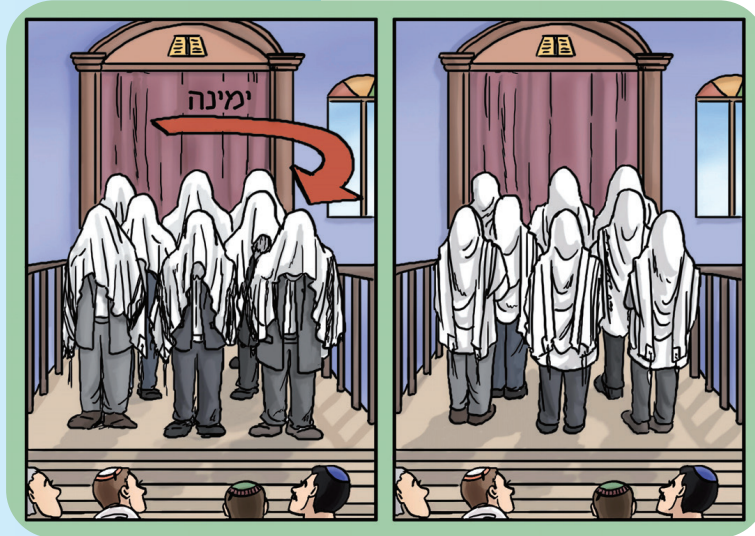
מצוה מן התורה לגמול חסד עם הזולת, ועלינו ללמוד מהנהגתו של הקב"ה שעשה טובות עם בני אדם. למשל, לאדם הראשון ולאשתו חוה הי' עשה בגדים; את אברהם אבינו הוא ביקר כשהיה חולה. את יצחק אבינו הוא נחם אחרי פטירתו של אברהם אבינו, את משה רבנו הקב"ה בכבודו ובעצמו קבר. מכאן שגם עלינו מוטל לקיים מעשים אלה: לדאוג לאנשים שאין להם בגדים; לבקר חולים; לנחם אבלים; לקבור מתים.



Daf 15: RIGHTWARD TURN

דף ט"ז: ימינה פנה

There is an interesting principle that *Chazal* learned from Torah verses: **“Every corner you turn, will only be toward the right.”** In other words, when a person needs to turn around or change direction, in cases where it makes no difference whether an individual turns to the right or the left, a person must turn to the right. For example, when the *kohanim* ascend to the pulpit to offer the *birkat hakohanim* (priestly blessing), first they stand with their faces toward the *aron hakodesh* (holy ark) and, after that, they turn around to face the congregants. **Toward which direction should they turn? To the right.** Even when the *kohanim* finish their blessing and turn around again, the *kohanim* turn toward the right and not toward the left. Another example: when lighting Hanukkah candles, we light the candle on the far **left** first, so that when the remaining candles are lit, the hand moves from the left side to the right side.



ישנו כלל מענין שחז"ל למדו מן הפסוקים: **“כל פינות שאתה פונה, לא יהיו אלא לימין.”** כלומר: כשאדם צריך להסתובב או לפנות, ואין לו הבדל אם לפנות לצד ימין או לפנות לצד שמאל, עליו לפנות לצד ימין. למשל, כשהפנה עולים לדוכן לברך ברכת כוהנים, תחילה הם עומדים עם הפנים מול ארון הקודש ואחר כך הם מסתובבים עם הפנים לכיוון המתפללים. **לאיזה צד עליהם להסתובב? לצד ימין.** גם כשהם מסיימים את ברכתם ומסתובבים חזרה, הם מסתובבים לצד ימין ולא לצד שמאל. דוגמה נוספת: כשמדליקים נרות חנוכה, מדליקים תחילה את הנר השמאלי, כדי שכשימשיכו להדליק את הנרות הנוספים יזיזו את היד מצד שמאל לצד ימין.

Daf 16: THE TANNA ISSI BEN YEHUDAH

דף ט"ז: התנא איסי בן יהודה

Two *tannaim* [named Issi] are mentioned on this *daf*: **“Issi ben Yehudah”** and **Issi ben Menachem.** “Issi ben Yehudah” was also called **Yosef**. **Issi ben Yehudah was a tanna** who lived in the city of Hutzal in Babylon and later immigrated to *Eretz Yisrael*. For this reason, he was nicknamed **“Yosef the Babylonian”** because he was originally from Babylon. They also called him **“Yosef man of Hutzal”** because, in Babylon, he lived in the city of Hutzal. Aside from these three nicknames, **Issi ben Yehudah** had others. Issi ben Yehudah was a student of Rabbi Elazar ben Shamua, a frequent visitor to Rabbi Yosei’s yeshiva in the city of Tzipori, and a friend of Rabbi Yosei’s son.



בדף זה מוזכרים שני תנאים: **“איסי בן יהודה”** ו**“איסי בן מנחם”**. שמו של **“איסי בן יהודה”** היה גם יוסף. **איסי בן יהודה היה תנא שהתגורר בעיר הוצל שבבבל ואחר כך עלה לארץ ישראל.** לכן היו שכינוהו **“יוסף הבבלי”** - כי מוצאו היה מבבל. לכן היו גם שכינוהו **“יוסף איש הוצל”** - כי בבבל הוא התגורר בעיר הוצל. מלבד שלוש השמות הללו היו לו שמות נוספים. **איסי בן יהודה היה תלמידו של רבי אלעזר בן שמוע והיה מבקר רבות בישיבתו של רבי יוסי בעיר ציפורי והיה חברו של בנו של רבי יוסי.**

Daf 17: THE MITZVAH OF TEFILLIN & MITZVAH OF TZITZIT

דף י"ז: מצות תפילין ומצות ציצית

When the king of Sodom sought to give gifts to *Avraham Avinu*, Avram told him (Breisheet 14:23): "I will not take so much as **a thread or a sandal strap** of what is yours; you shall not [have reason to] say, 'It is I who made Avram rich.'" On this *daf*, the Talmud states that **in merit of Avram's actions, his descendants were given two mitzvot: the mitzvah of tefillin and the mitzvah of tzitzit.**

As a substitute reward for the "thread" that *Avraham Avinu* forfeited, we merited the *mitzvah of tzitzit*, which is comprised of threads; and as a substitute for the "sandal strap" he gave up, we were given the *mitzvah of tefillin*, which features leather straps. The Talmud explains the greatness of the mitzvah of *tzitzit*, which features light blue threads, in that it reminds us of the color of the sky, and with that, we are reminded of God.



כְּשֶׁמֶלֶךְ סְדוֹם בִּיקַשׁ לַתֵּת מַתָּנוֹת לְאַבְרָהָם אַבְיָנוּ, אָמַר לוֹ אַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית): "אִם מְחוּט וְעַד שָׁרוֹף נֶעַל וְאִם אֶקַח מִכָּל אֲשֶׁר לְךָ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשֵׂרְתִּי אֶת אַבְרָם." הַתְּלִמּוּד בְּדָף זֶה אוֹמֵר שֶׁבְּזָכוֹת כֶּךָ זָכוּ בְּנֵי לְשֵׁנֵי מִצְוֹת; מִצְוֹת הַתְּפִלִּין וּמִצְוֹת הַצִּיצִית.

כְּנֶגֶד הַ"חוּט" שֶׁעָלִיו וַיִּתֵּר אַבְרָהָם אַבְיָנוּ זָכִינוּ לְמִצְוֹת צִיצִית שֵׁישׁ בֶּה חוּטִים, וְכֶנֶגֶד הַ"שָּׁרוֹף" שֶׁהוּא וַיִּתֵּר עָלָיו זָכִינוּ לְמִצְוֹת תְּפִלִּין שֵׁישׁ בֶּה רְצוּעוֹת. הַתְּלִמּוּד מְסַבֵּיר כִּי גְדוּלָה מְאֹד מַעֲלֵתָה שֶׁל מִצְוֹת הַצִּיצִית, שֵׁישׁ בֶּה חוּטֵי תַכְלֵת וְהֵם מְזַכְרִים לָנוּ אֶת צִבְעַת הַשָּׁמַיִם, וּבְכֶךָ אָנוּ נִזְכָּרִים בִּה'.

D'VAR TORAH: PARASHAT SHEMINI

דבר תורה: פרשת שמיני

Why, of all the ritually unclean animals, did the pig receive the stereotype of being "the most ritually unclean animal"? Why exactly is the pig perceived by everyone as the height of ritual impurity? As is known, there are three signs of purity in the animals — cloven hooves that are completely split into double hooves and rumination (the animal chews its cud). The first two signs are external and visible, and only chewing its cud is an internal function that cannot be discerned from the outside. From the outside, the pig appears ritually pure — its hooves are fully cloven and split. However, the pig's impurity hides inside, since it does not chew its cud. *Chazal* saw this reality as a sign of hypocrisy. We need to take caution of things that look kosher on the outside but are ritually impure on the inside. It is as if the pig opens its lips and says "see, I am pure", thus trying to gather around it the naïve and innocent who do not notice its impurity. Precisely because of this hidden physical trait, the pig presents the greatest danger, and this is one of the reasons why the pig became the symbol of ritual impurity.

מדוע מכל החיות הטמאות קבל דוקא החזיר את הסטראוטיפ של ה"חיה טמאה ביותר"? מדוע דוקא הוא נתפס בעיני כל כשיאה של הטמאה? ידוע, שבחיות הטהורות ישנם שלושה סימני טהרה - מפריסה פרסה, שוסעת שסע ומעלה גרה. שנים מהסימנים הללו הם חיצוניים ונראים לעין, ורק העלאת גרה היא דבר פנימי שלא ניתן להבחין בו מבחוץ. החזיר מבחינה חיצונית נראה כטהור - הוא שסע שסע ומפריס פרסה, אך בתוכו פנימה מתחבאת טמאתו, שכן אינו מעלה גרה. חז"ל ראו במציאות זו סמל לצביעות, ולזהירות הנדרשת מדברים שנראים מבחוץ כשרים, אך בתוכם פנימה טמאים הם. החזיר "פושט טלפיו ואומר ראו כי טהור אני", ובכך מנסה לקבץ סביבו את התמימים ואת אלו שלא שלא מבחינים בטמאתו. דוקא בשל כך הסכנה ממנו היא הגדולה ביותר, וזו אחת הסבות שבגללן הוא הפך לסמלה של הטמאה.